

वर्ग १ला

वाचनपाठ ३

विषय : मराठी

अक्षरगट ५

द ड व ग ऐ ै

संकल्पना व निर्मिती : वाल्मीक वन्नेवार

Update 23/12/2020

प्रस्तावना

प्रिय शिक्षक , शिक्षिका , विद्यार्थी तथा सर्व सनियंत्रण अधिकारी सर्वप्रथम तुमचे मनापासून स्वागत .इयत्ता पाहिली ppt- pdf साहित्य आपल्याकडे देतांना आनंद होत आहे .

इयत्ता पहिली ही शिक्षणाची सुरुवात , पाया असते .हा पाया पक्का होण्यासाठी मुलांना मराठी चांगली बोलता , वाचता व लिहिता यायला हवी .आत्तापर्यंत मुले घरी व घराबाहेर मराठी , बोलीभाषा ऐकली व बोलली .आता त्यांना वाचायला आणि लिहायला शिकवायचे आहे .त्यांचे शिकणे रंजकपणे , आनंददायी आणि सहजतेने व्हावे , यासाठी या ppt - pdf साहित्याची रचना चित्रमय व कृतीवर आधारित केली आहे .

यात भाषेतील शब्द , अक्षरे शिकण्यासाठी मुलांना आवडतील अशी चित्रे दिलेली आहेत .चित्रावरून शब्द आणि अक्षरे शिकताना मुलांना नक्कीच गंमत वाटेल. शब्दऐकायचे ,

पहायचे आणि म्हणत म्हणत वाचायला शिकायचे , गिरवत गिरवत
लिहायचे आणि सरावातून ते पक्के करायचे .सारे काही मजेत .

पहिलीतील विद्यार्थी छान बोलायला, वाचायला आणि सुंदर
लिहायला शिकले पाहिजे.आनंदाने शिकत शिकत मोठे व्हावे हिच
माझी सदिच्छा .यासाठी खूप खूप शुभेच्छा !!

आपलाच एक शिक्षक
श्री .वाल्मिक गणपती वन्नेवार
प्राथमिक शिक्षक
जि .प .प्रा .शाळा , कसुरवाही
केंद्र - जारावंडी पं.स .- एटापल्ली जि .गड .

pdf साहित्य समजून घेतांना

चित्रांच्या माध्यमातून परिचित व अपरिचित शब्दांची ओळख करून देत देत त्या शब्दांमधून अक्षरओळख करून दिलेली आहे . ऐकू येणाऱ्या ध्वनीतून अक्षरओळख, अक्षरांकडून शब्दांकडे नेणे , अक्षरांचे दृढीकरण करणे व त्यानंतर त्या अक्षरांपासून व पुर्वी झालेल्या अक्षरगटातील अक्षरांपासून तयार होणाऱ्या अनेक शब्दांचा सराव , शब्दांपासून वाक्य वाचन आणि लेखन अशी अध्ययन प्रक्रिया अपेक्षित आहे .

शब्दांनुभवाचा सराव देताना शिक्षकांनी समजेपर्यंत सराव हे सूत्र लक्षात ठेवायला हवे . मुलांना चित्र हुबेहूब दिसावे , शब्द वाचनांचा सराव व्हावा यासाठी विशेष काळजी घेण्यात आली .

शब्दसंपत्ती व भाषिक आनंद यासाठी वेगवेगळ्या कृतींचा समावेश केला आहे . pdf साहित्य तयार करतांना पाठ्यपुस्तक अक्षरगट कायम ठेवला आहे . याशिवाय मागील पाठ्यपुस्तकातील अक्षर ओळख पद्धती सुद्धा समाविष्ट केलेला आहे . कारण हेच की, विद्यार्थ्यांना कोणत्याही पद्धतीने अक्षर ओळख झाली पाहिजे .

बोलीभाषेची समस्या असलेल्या शाळेतील शिक्षकांनी विद्यार्थांच्या बोलीभाषेत pdf तील चित्राला काय म्हणतात ते विचारावे . मुलांची बोलीभाषा स्वीकारावी .त्यामुळे त्यांच्या बोलीभाषेतील शब्दज्ञान आपल्याला होते .परंतू त्याला प्रतिशब्द मराठीतील शब्द सांगावे . समजेपर्यंत सराव हे सूत्र लक्षात ठेवून सराव द्यावा .कारण विद्यार्थांना मराठी प्रमाणभाषेकडे नेणे आहे. बोलीभाषा बोलणाऱ्या मुलांना समजपूर्वक वाचन करता आले पाहिजे .

इयत्ता पहीलीतील मुलांना दिलेली सर्वच शब्दांचे अर्थ कळणे अनिवार्य नाही . वाचन व लेखनाचा सराव व्हावा , शब्दसंपत्ती वाढावी , संबंधीत शब्द कानावरून जावे कारण श्रवण ही भाषणाची पूर्वतयारी असते .

વર્ગ ૧લા વાચનપાઠ ૩

અક્ષરગટ - ૫

દ ડ વ ગ એ ે

નિર્મિતી :વાલ્મિક વન્નેવાર

અક્ષર ઓલ્લખ

દ

દગડ

वर्ग १

चित्र बघ .नाव सांग

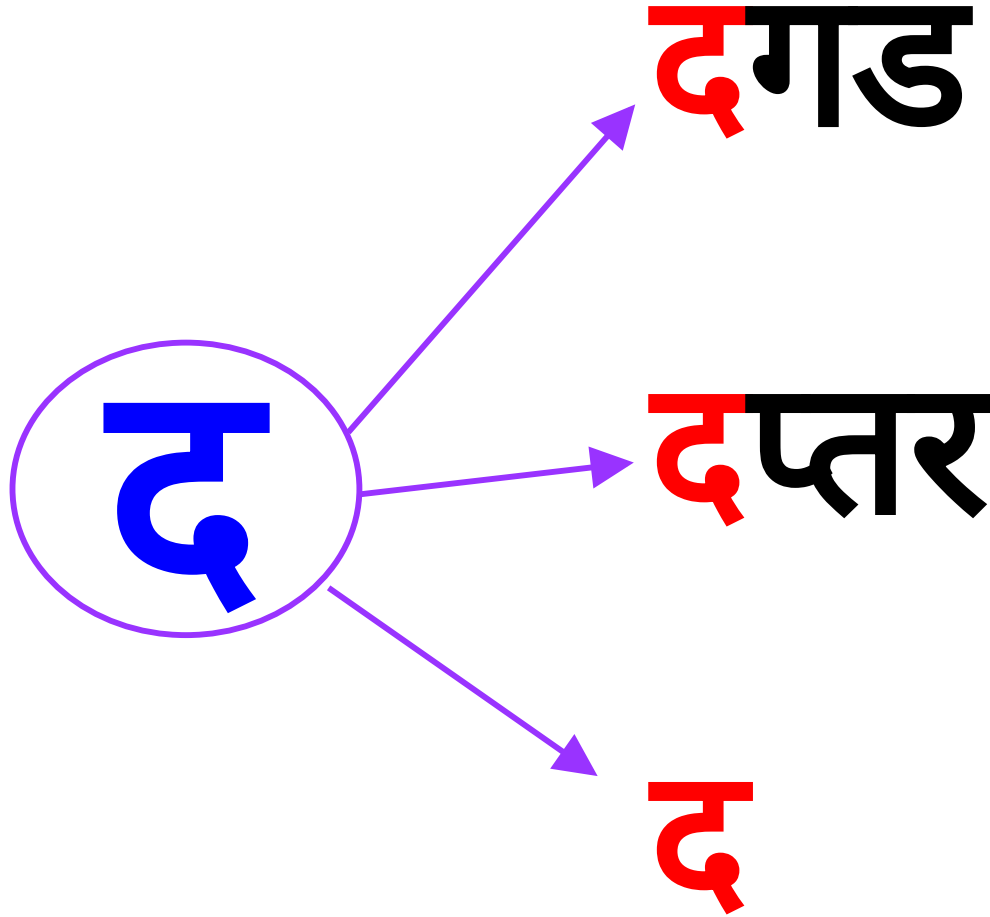
कार्ड-१

दगड

दप्तर

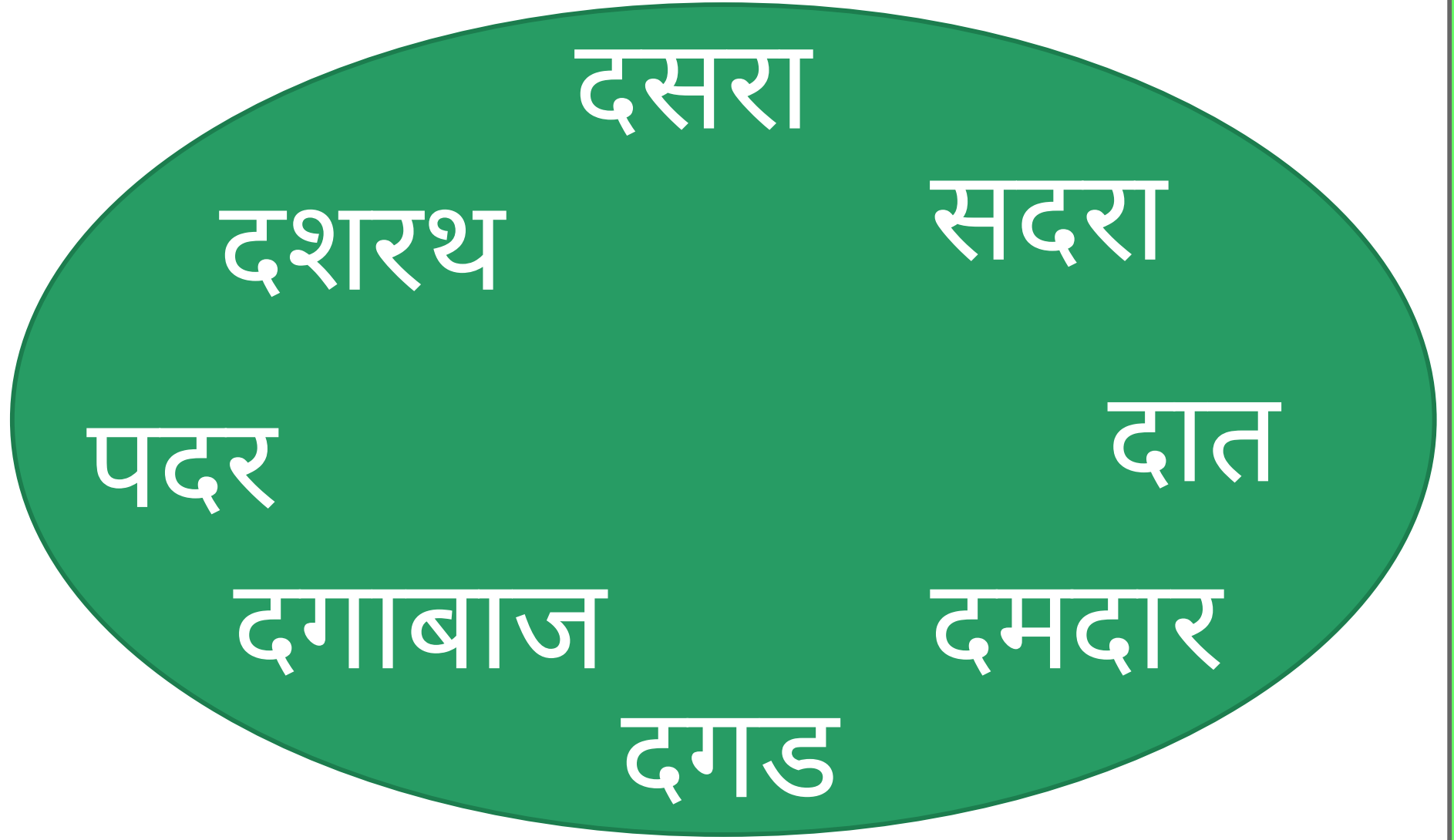

शिक्षक : शब्दांचे उच्चारण करावे . मुलांना समान अक्षर शोधायला सांगा . द चे स्पष्ट उच्चार करावे . मुलांकडून उच्चार करून घ्या . दर्शविलेल्या अक्षराला द म्हणतात असे सांगावे.

वर्ग १

द हे आवाज ऐकू.द शब्दात दाखव.

कार्ड-३

शिक्षकांनी शब्दांचे स्पष्ट उच्चारण करावे .लक्षपूर्वक ऐकण्यास सांगावे .मुलांना द हे अक्षर शब्दात शोधण्यास सांगावे

वाचनपाठ ३ अक्षरगट ५

निर्मिती : श्री.वाल्मीक वन्नेवार

वर्ग १

गिरव.लिही.म्हण.

कार्ड-४

द

द

विद्यार्थ्यांना अक्षर लेखन करतांना ध्वनी उच्चारण करीत लेखन करण्यास सांगावे . लेखनाचे निरीक्षण करावे.

फरक समजून घे .वाच .लिही .

द दा

द दि

द दी

द दु

द दु

द दे

वर्ग १

अक्षराला स्वरचिन्ह जोड. वाचन.लिही.

कार्ड -५

	।	ि	ी	ु	ू	े
द	दा	दि	दी	दु	दू	दे

द दर दारा दरी दम दमा
दसरा दळ दहा दही मदत

- * दरी बघ . * आरती दरी बघ .
- * रमाला दमा झाला . * मदत कर .
- * राम केतनला मदत कर

दा दादा दादर दात दाह

दास दासी दाई दाब

दाम दमदार

* दादा आला . * दादा घरी आला .

* दासी आली .

* दमदार पाऊस झाला .

दि - दिन दिनकर दिनु दिलदार
दिसला दिसली दिसले

- * दिनकर घरी आले .
- * दिनु मासा बघ .
- * सईला साप दिसला .
- *

दी - दीड दीन दीप दीपक दीर

नदी मादी लादी

* नदी बघ .

* दादा नदी बघा .

*

दु- दुकान दुकानदार दुकानदारी

दुचाकी दुपार दुपारी दुबळा

दुसरा दुही दुहेरी

* दुपार झाली .

* दुकान बघ .

* ममिता दुपारी आली .

दू - दूत दूर सदू

* कमल दूर बस .

* सदू घर बघ .

दे - देऊ देऊन देऊळ देह

* देऊळ बघ .

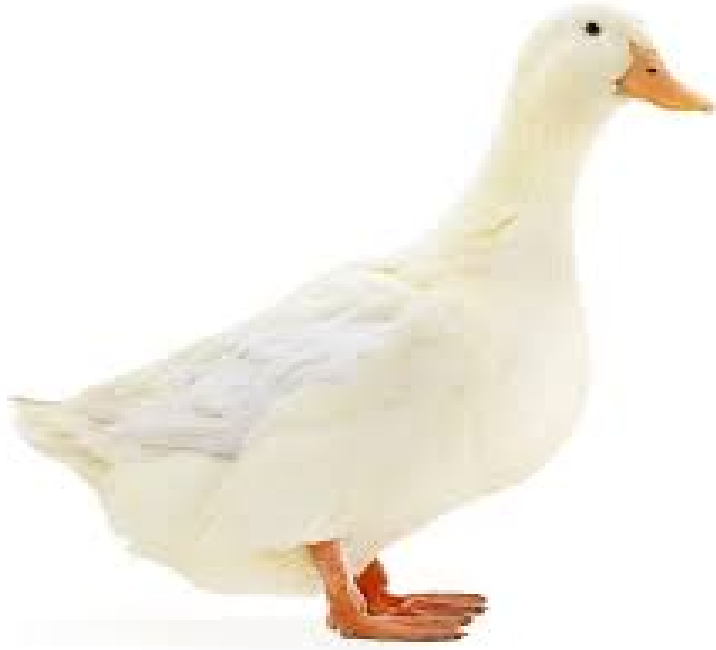
* मदन देऊळ बघ .

* आई मला पेन घेऊन दे.

वर्ग १

चित्र बघ .नाव लिही .

कार्ड-१३

વર્ગ ૧લા વાચનપાઠ ૩

અક્ષરગટ - ૫

દ ડ વ ગ એ ૈ

નિર્મિતી :વાલ્મિક વન્નેવાર

અક્ષર ઓલ્લખ
વાચન વ લેખન

ડ

ડબા

वर्ग १

चित्र बघ .नाव सांग

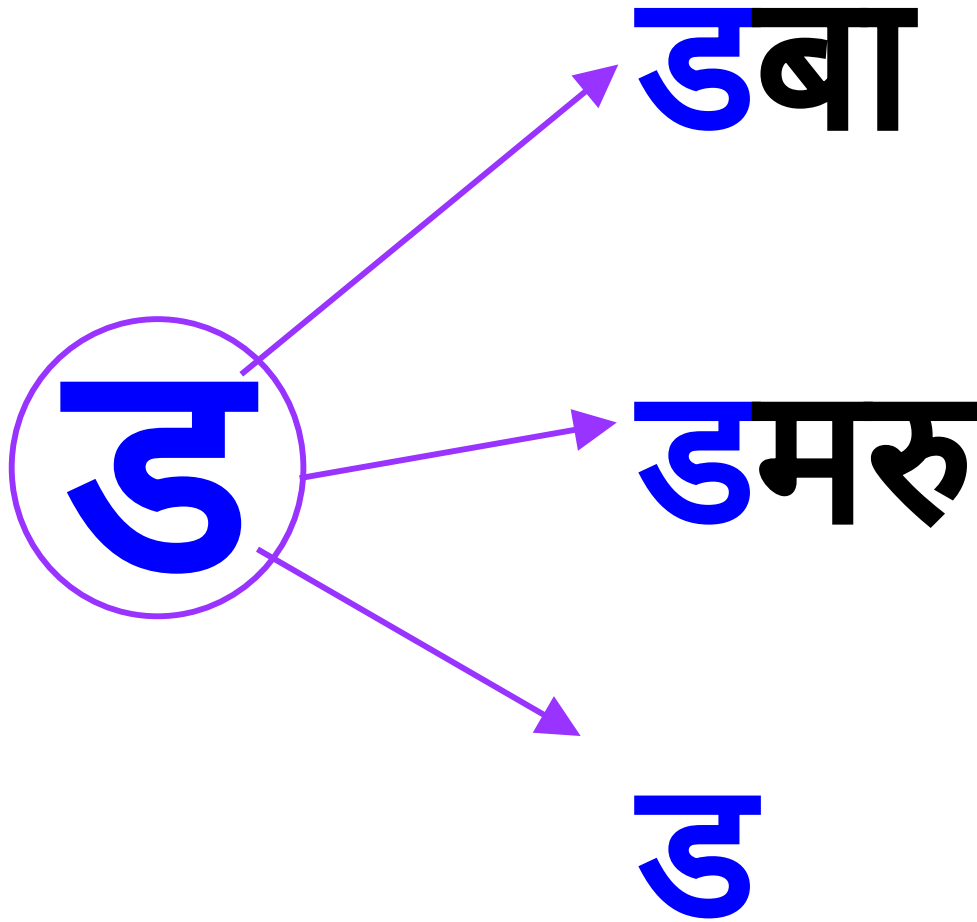
कार्ड-१४

डबा

डमरू

शिक्षक : शब्दांचे उच्चारण करावे . मुलांना समान अक्षर शोधायला सांगा . ड चे स्पष्ट उच्चार करावे . मुलांकडून उच्चार करून घ्या . गोलात दर्शविलेल्या अक्षराला ड म्हणतात असे सांगावे .

वर्ग १

शब्दातील ड हे आवाज ऐकू.ड शब्दात दाखव.

कार्ड-१६

शिक्षकांनी शब्दांचे स्पष्ट उच्चारण करावे .लक्षपूर्वक ऐकण्यास सांगावे .मुलांना ड हे अक्षर शब्दात शोधण्यास सांगावे

वाचनपाठ ३ अक्षरगट ५

निर्मिती : श्री.वाल्मीक वन्नेवार

वर्ग १

गिरव.लिही.म्हण.

कार्ड-१७

ड

ड

विद्यार्थ्यांना अक्षर लेखन करतांना ध्वनी उच्चारण करीत लेखन करण्यास सांगावे . लेखनाचे निरीक्षण करावे.

फरक समजून घे .वाच .लिही .

ड डा

ड डि

ड डी

ड डू

ड डू

ड डे

वर्ग १

अक्षराला स्वरचिन्ह जोड. वाचन.लिही.

कार्ड-१९

	।	ि	ी	ु	ू	े
ड	डा	डि	डी	डु	डू	डे

डगमग डबका डबके डबा डबी
 डमरु डरकाळी डहाळी डळमळ
 डळमळीत

- * डबा उचल .
- * सईने डबा उचलला .

डा डाक डाकू डास
सडा गडावर

- * डाकू सापडला .
- * डास चावला.

डु - डुबकी डुलकी

* डुबकी मार .

* मला डुलकी आली .

डू - लाडू पडू सडू

* आई मला लाडू दे .

*

डे - कडे कडेला कडेने सडे

* आई मला लाडू दे .

*

वर्ग १

चित्र बघ .नाव लिही .

कार्ड-२५

વર્ગ ૧લા વાચનપાઠ ૩

અક્ષરગટ - ૫

દ ડ વ ગ એ ૈ

નિર્મિતી :વાલ્મિક વન્નેવાર

અક્ષર ઓલ્લખ
વાચન વ લેખન

વ

વજન

वर्ग १

चित्र बघ .नाव सांग

कार्ड-२६

वजन

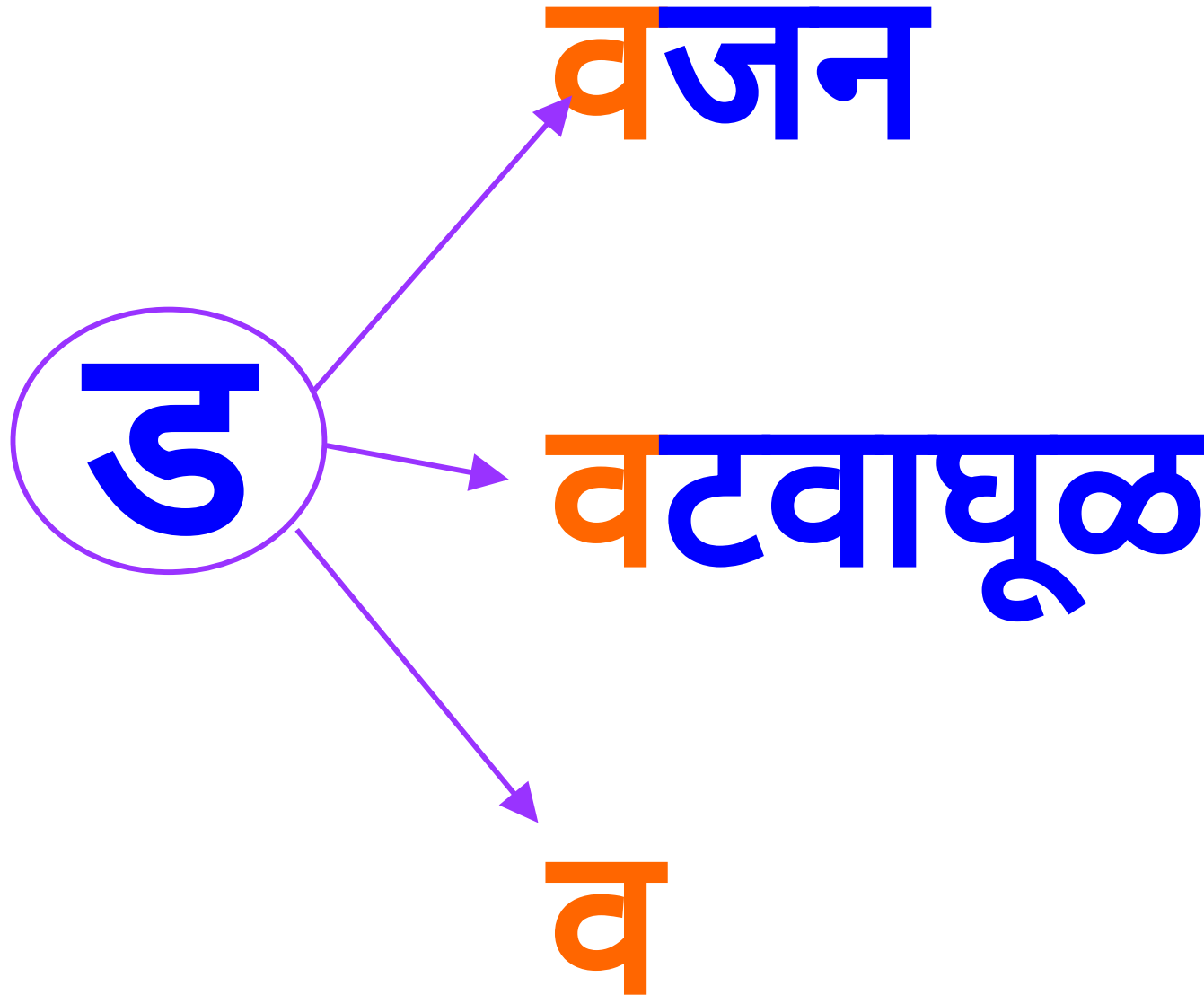

वटवाघूळ

वर्ग १

शब्दातील समान अक्षर शोध.वाच.

कार्ड-२७

वर्ग १

व हे आवाज ऐकू.व शब्दात दाखव.

कार्ड -२८

वजन

वकील

वखर

वास

विहीर

वेल

वीट

शिक्षकांनी शब्दांचे स्पष्ट उच्चारण करावे .लक्षपूर्वक ऐकण्यास सांगावे .मुलांना व हे अक्षर शब्दात शोधण्यास सांगावे

वाचनपाठ ३ अक्षरगट ५

निर्मिती : श्री.वाल्मीक वन्नेवार

वर्ग १

व अक्षर गिरव.लिही.म्हण.

कार्ड-२९

व

व

विद्यार्थ्यांना अक्षर लेखन करतांना ध्वनी उच्चारण करीत लेखन करण्यास सांगावे . लेखनाचे निरीक्षण करावे.

वर्ग १

अक्षराला स्वरचिन्ह जोड. वाच.लिही.

कार्ड-३०

	।	ि	ी	ु	ू	े
व	वा	वि	वी	वु	वू	वे

वर्ग १

वाच. लिही .

कार्ड-३१

व वकील वचक वचन वड वडा वडील
वतन वदन वन वनवास
वय वर वरचा वरवर वरात वरील वरून
वसा वळ वळसा डाव

- * आई वर बघ . * वरात निघाली .
- * पाल वरून खाली पडली .
- * पवनचे वडील घरी आले .

वा वाक वाकडा वाकुली वाघ वाच
वाचक वाचन वाचनालय वाचा वाडा
वात वाद वादक वादन वादळ वादी
वानर वापर वापस वाम वामन वार
वारकरी वारा वारी वारूळ वाली वाव
वावर वास वासना वासरू डावा

वि - विकत विकला विकार विकास
विचलित विचार विचारपूस विडा विडी
वितरक विदुर विमल विमा विमान
विरह विराम विसर विहीर विळा

* विमल विमान बघ .

* विकास विहिरीत उतरला .

वर्ग १

वाच. लिही .

कार्ड -३४

वी वीत वीर वीरगती वीस
बावीस एकवीस रवी

वे - वेग वेगळा वेगळी वेचक वेचले
वेचून वेचा वेड वेडसर वेडा वेडी
वेडापिसा वेतन वेदना वेल वेळ

- * मुलगा वेडसर आहे.
- * वेदना कमी झाले.
- * वेळ मिळेल का ?

वर्ग १

चित्र बघ .नाव लिही.

कार्ड-३७

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■

वर्ग १

चित्र बघ .नाव लिही.

कार्ड-३६

■■■■■

■■■■■

■■■■■■■■■■

વર્ગ ૧લા વાચનપાઠ ૩

અક્ષરગટ - ૫

દ ડ વ ગ એ ૈ

નિર્મિતી :વાલ્મિક વન્નેવાર

અક્ષર ઓલ્લખ

વાચન વ લેખન

ગ

ગવત

वर्ग १

चित्र बघ .नाव सांग

कार्ड-३८

गवत

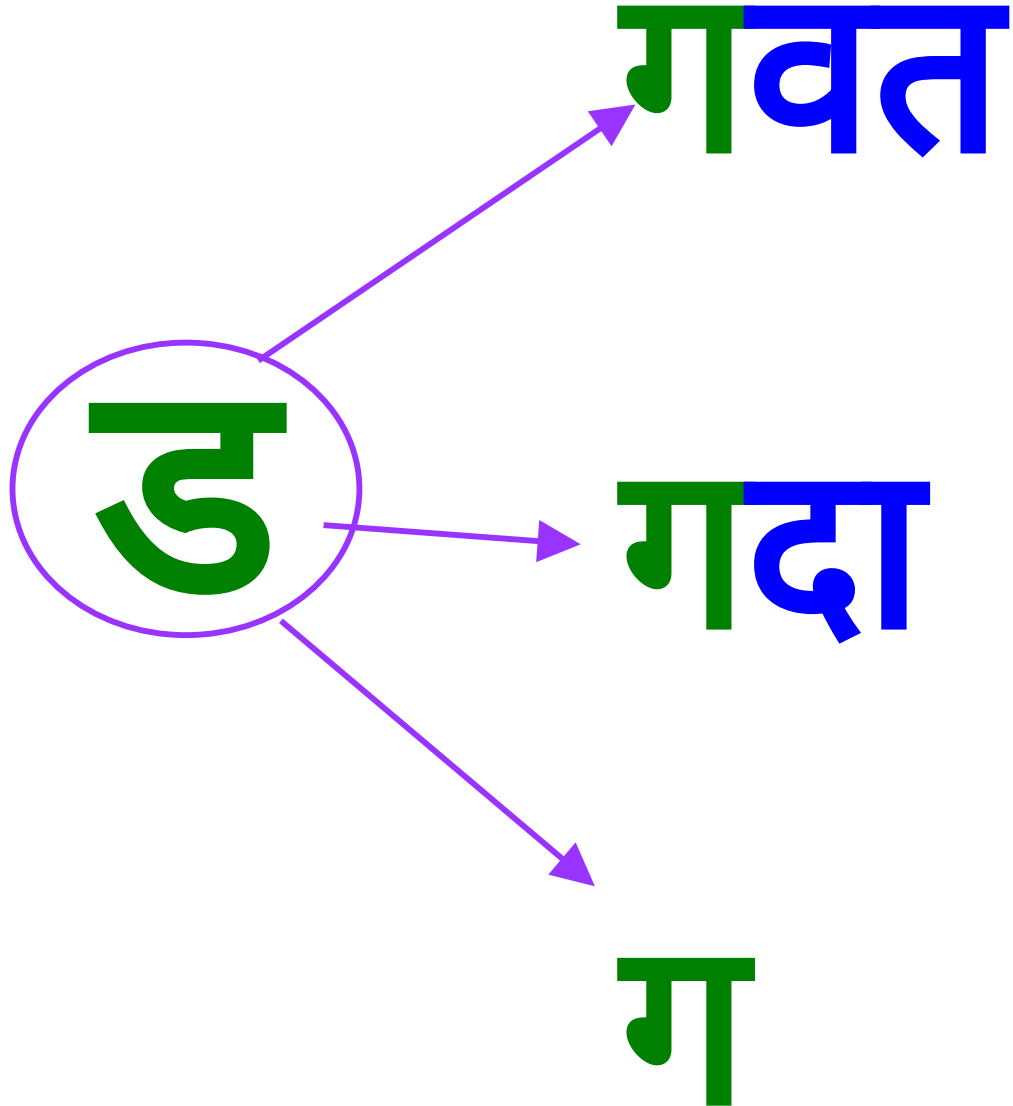

गदा

वर्ग १

शब्दातील समान अक्षर शोध.वाच.

कार्ड-३९

वर्ग १

ग हे आवाज ऐकू.ग शब्दात दाखव.

कार्ड-४०

गणपती

गिरणी

गाव

गुलाब

गजरा

गिधाड

गेला

शिक्षकांनी शब्दांचे स्पष्ट उच्चारण करावे .लक्षपूर्वक ऐकण्यास सांगावे .मुलांना ग हे अक्षर शब्दात शोधण्यास सांगावे

वाचनपाठ ३ अक्षरगट ५

निर्मिती : श्री.वाल्मीक वन्नेवार

वर्ग १

गिरव.लिही.म्हण.

कार्ड-४१

ग

ग

विद्यार्थ्यांना अक्षर लेखन करतांना ध्वनी उच्चारण करीत लेखन करण्यास सांगावे . लेखनाचे निरीक्षण करावे.

वर्ग १

अक्षराला स्वरचिन्ह जोड. वाचन.लिही.

कार्ड-४२

	।	ि	ी	ु	ू	े
ग	गा	गि	गी	गु	गू	गे

वर्ग १

वाच. लिही .

कार्ड-४३

गगन गचका गचाळ गड गडद गडबड
गडी गती गदा गनिमी गपचूप
गलबत गवई गवत गवा गवार गवळी
गहन गहाळ गहू गळ गळती गळा
राग मग

* गगन गवत काप .

* गहू दळ .

गाडी गादी गार गारवा गारा गारुडी
गाल गालिचा गाव गावकरी गाळ

- * मामाची गाडी आली . * गादी उचल .
- * गावात गारुडी आला . * गाल पकड .
- * लातूर माझे गाव आहे .

गिरकी गिरव गिरवा गिरवला
गिरी गिलावा गिळत गिळून

* गिरकी घे.

* लीला, गिरवत लिही.

गीत गीता गीर

- * गीता मासा बघ .
- * गीता गीत गा .

गुडगुडी गुडघा गुडदा गुरगुर
गुरमी गुरुवार गुरू गुलाब गुलाबी
गुलाम गुलामी गुहा

* गुलाब बघ .

* गुडघा उचल .

वर्ग १

वाच. लिही .

कार्ड-४८

गू - गूळ

गे गेला गेली गेले मागे मागेच
मागेन मागेन

- * सारिका गावाला गेली .
- * बबन गावाला गेला.
- * लता मागेच राहिली.

वर्ग १

चित्र बघ.नाव लिही.

कार्ड-५०

વર્ગ ૧લા વાચનપાઠ ૩

અક્ષરગટ - ૫

દ ડ વ ગ એ ૈ

નિર્મિતી :વાલ્મિક વન્નેવાર

અક્ષર ઓલ્લખ

વાચન વ લેખન

ऐ

वर्ग १

चित्र बघ .नाव सांग

कार्ड-५१

ऐरण

ऐक

वर्ग १

ऐ हे आवाज ऐकू.ऐ शब्दात दाखव.

कार्ड-५२

ऐक ऐका
ऐकीव ऐकू
ऐकून ऐन
ऐपत

शिक्षकांनी शब्दांचे स्पष्ट उच्चारण करावे .लक्षपूर्वक ऐकण्यास सांगावे .मुलांना ऐ हे अक्षर शब्दात शोधण्यास सांगावे

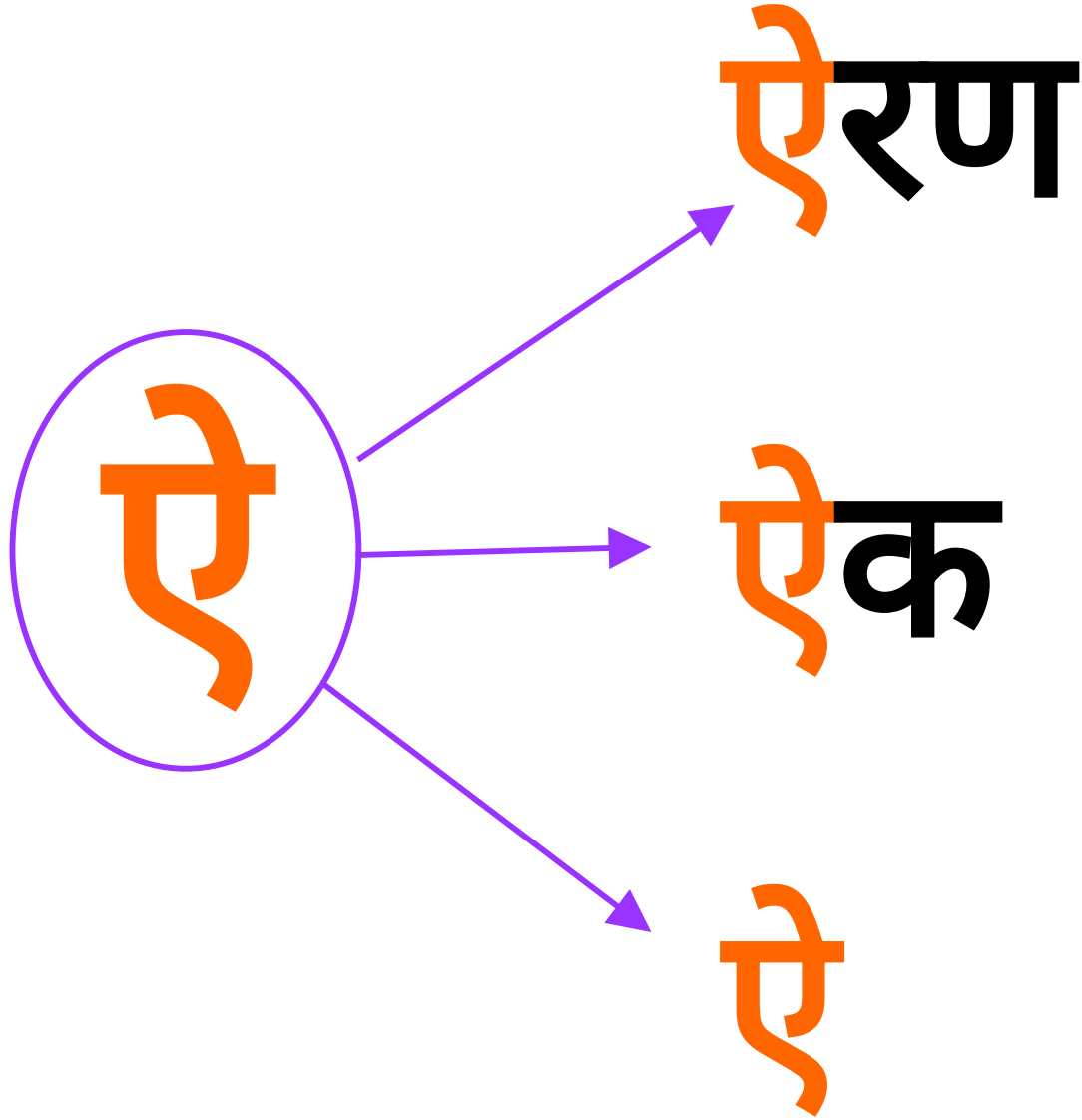
वाचनपाठ ३ अक्षरगट ५

निर्मिती : श्री.वाल्मीक वन्नेवार

वर्ग १

शब्दातील समान अक्षर शोध.वाच.

कार्ड-५३

वर्ग १

गिरव.लिही.म्हण.

कार्ड-५४

ऐ

ऐ

विद्यार्थ्यांना अक्षर लेखन करतांना ध्वनी उच्चारण करीत लेखन करण्यास सांगावे . लेखनाचे निरीक्षण करावे.

वर्ग १

वाच. लिही .

कार्ड-५५

ऐक ऐका ऐकीव ऐकू ऐकून

ऐन ऐपत

* गीता गीत ऐक .

वर्ग १

अक्षराला स्वरचिन्ह जोड. वाचन.लिही.

कार्ड-५६

	ँ
क	कै
म	मै
ल	लै
घ	घै

	ँ
र	रै
ब	बै
न	नै
स	सै

	ँ
त	तै
च	चै
ळ	ळै
ह	है

वर्ग १

अक्षराला स्वरचिन्ह जोड. वाचन.लिही.

कार्ड-५७

	ँ
झ	झै
ढ	ढै
ण	णै

	ँ
व	वै
ग	गै

कै - कैक कैकाडी कैची कैद
कैदी कैवार कैवारी

मै - मैदा मैदान मैना मैल
मैला

लै लैला

वर्ग १

वाच. लिही .

कार्ड-५९

रै - रैना

बै - बैल

नै - नैना नैनीताल नैतिक

सै - सैतान सैर सैनिक सैल
सैरावैरा

वर्ग १

वाच. लिही .

कार्ड-६०

पै - पैसा ऐसपैस

चै - चैन चैताली

है - हैदर हैबती

दै - दैना दैनिक दैव दैवत दैवी

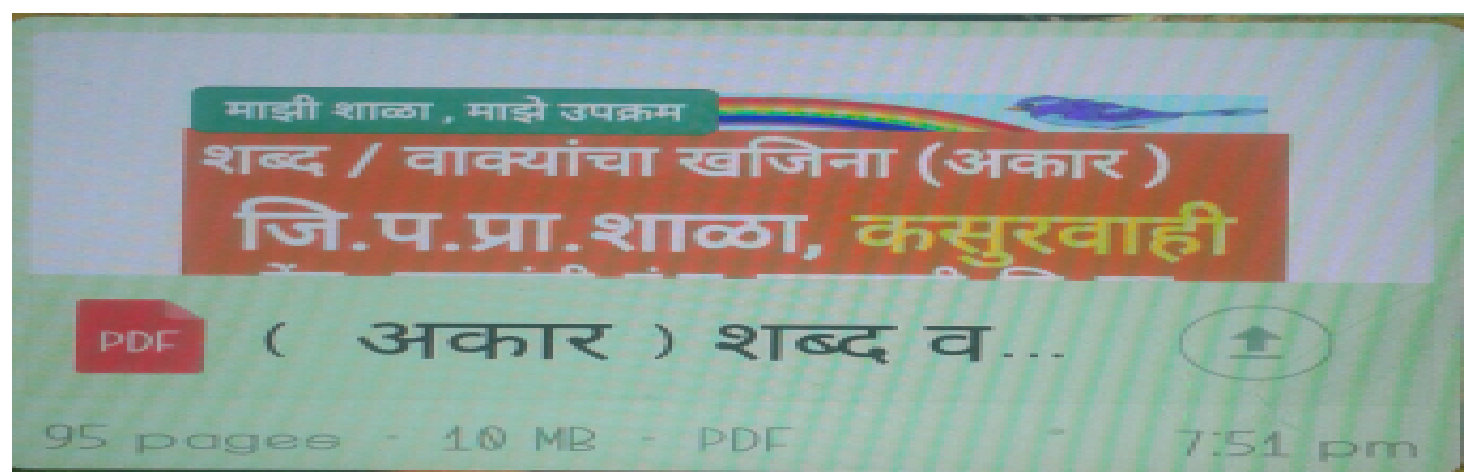
- * हैबती बैल बघ .
- * रैना कैची पकड .
- * हैदर मैदानातील कचरा उचल .
- * कैदी पळाला .
- * रमेश पैसे दे .
- * लैला मैना बघ .

वर्ग १

चित्र बघ.नाव लिही.

কার্ড-৬২

आपली स्वनिर्मित , अध्ययन स्तर विकास पूरक , संपूर्ण स्वरचिन्हयुक्त १२ pdf साहित्य व जोडाक्षरयुक्त एकूण चार भाग ४pdf साहित्य एकूण १६वाचन - लेखन साहित्य (**माझी शाळा, माझे उपक्रम**) अंतर्गत **शब्द व वाक्यांचा खजिना** या नावांनी प्रसिद्ध झाले असून त्या साहित्याचा महाराष्ट्रातील अनेक शाळांत वापर होत आहे , ज्यात ७००० शब्द व ४८०० वाक्ये समाविष्ट आहेत .

या व्यतिरिक्त वर्ग १ला इंग्रजी घटकनिहाय ८ व भाषा अक्षरगट निहाय ९ स्वनिर्मित pdf साहित्य उपलब्ध

Thank You

निर्मिती : **वाल्मीक वन्नेवार** जि.प.प्रा.शाळा, कसुरवाही **पं.स.- एटापल्ली जि..गडचिरोली**